

31 Αυγούστου 2016

Μα πως συνηθίσαμε χωρίς αυλές;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Image not found or type unknown

Σε

μιαν αύλη μικρή που την κουνούσε ή θάλασσα

Πέρα-δώθε

Θυμάσαι

Μιαν αύλη που μεγάλωνε, χωροῦσε λόφους, κάμπους

Ποτάμια, κερασιές, καμπαναριά,

Βρακουλάδες που ἔρριχναν φωτιά τοῦ Τούρκου

Τὸν καιρὸ που ἡ μητέρα σου ἦταν

Σὰν μιὰ Παναγιὰ μικρή

Θυμάσαι

Οδυσσέας Ελύτης

Με τη φετινή επιστροφή μου στην Αθήνα φέτος πιο πολύ απ' όλα μου λείπουν οι αυλές. Περισσότερο από ποτέ τις παρατήρησα φέτος το καλοκαίρι κι αναρωτήθηκα ξανά και ξανά, μα πως διάολο καταφέραμε να ζούμε χωρίς αυτόν τον μαγικό ενδιάμεσο χώρο! Τον χώρο ανάμεσα στη ζωή μας μέσα και τη ζωή μας έξω. Πως κλειστήκαμε σε σπίτια που δεν μας επιτρέπουν, πρώτου βάλουμε το κλειδί στην κλειδαριά να μυρίσουμε τις δικές μας μυρωδιές καλωσορίσματος.

Περπάτησα ξανά και ξανά τα σοκάκια του νησιού μου και στοιχημάτισα πως με κλειστά μάτια θα αναγνώριζα στα σίγουρα την αυλή της γιαγιάς μου. Εκεί που τα νέα της κοινότητας έφταναν προτού ανοίξει η πόρτα του σπιτιού. Για τον καιρό, για τη ψαριά για τις ανάγκες των ανθρώπων, τις χαρές και τις φουρτούνες.

Στην αυλή. Εκεί που κανείς δεν χρειαζόταν την άδεια μας για να εισέλθει. Εκεί που βρίσκαμε το πρωί σύκα, φραγκόσυκα και λογής λογής καλούδια από γείτονες και καθόλου δεν το θεωρούσαμε αδιακρισία εκ μέρους τους που τράβηξαν τον μάνταλο και μπήκαν.

Στην αυλή, που με την ανοιχτωσιά μας μεγάλωνε και... «χωρούσε λόφους, κάμπους, ποτάμια, κερασιές, καμπαναριά...» όπως έγραφε ο Ελύτης. Κι ακόμα περισσότερο χωρούσε όνειρα από ομαδικούς ύπνους στρωματσάδα στην καλοκαιρία, δίπλα στα γιασεμιά και τα γεράνια και «κεῖνα τὰ παιδικὰ νυχάκια τῶν γιασεμιῶν, / καθὼς ἀκούγονταν πάλι τὰ φλύαρα ποτιστήρια τῆς γειτονιάς νὰ ποτίζουν τὶς γλάστρες! / Κι ὅλοι, χωρὶς καθόλου νὰ τὸ σκέφτῳνται, / ἄρχισαν νὰ ἔτοιμά-ζονται γιὰ τὴν καινούργια γιορτὴ: Ποῦ καὶ πότε;» έγραφε ο Ρίτσος.

Στις αυλές με τις φρεσκοβαμμένες πεζούλες που εκεί απλώναμε το κορμί μας ανάσκελα κι ακούγαμε μέσα στο ονειροπόλημα μας τους ψιθύρους, τα γέλια, τα μαλώματα απ' τις διπλανές αυλές. Σε αυτές τις πεζούλες προσκρούσαμε με τα πρώτα μας ποδήλατα προτού ξεχυθούμε στους δρόμους και τις πλατείες σαν πρόβα τζενεράλε για τις μεγάλες διαδρομές.

Στις αυλές που στα τραπέζια τους είναι πιο νόστιμο το φαγητό και το καρπούζι και ποτέ δεν ξέρεις αν θα αποφάς μόνος ή θα βρεθούν πέντε έξι περαστικοί που θα τους πεις κοπιάστε. Αν θα σαλτάρει από τη διπλανή αυλή η φιλενάδα ο ξάδερφος που έλειπε χρόνια στην Αμερική και θα ξεχαστείς μεθυστικά με το κρασί στο χέρι ως το δείλι.

Στις αυλές που η συγκατοίκηση των γενεών γίνεται πανηγύρι και η αφήγηση της αληθινής ζωής της άλλοτε σκληρής πραγματικότητας, τυλίγεται στην ομίχλη του παραμυθιού. Κι όλο κάτι ανακαλύπτεις για το παρελθόν σου που στους κλειστούς τοίχους δεν έβρισκε το χώρο να ειπωθεί, χωρίς τις μυρωδιές που φέρνουν στον

αφρό τις μνήμες.

Κι η απώλεια κι ο πόνος του κάθε σπιτιού, απ' την αυλή του φαίνεται καθώς μαραζώνουν τα λουλούδια όταν φεύγει η ψυχή του σπιτιού «Ράγισ' η ψυχή μου είδα την αυλή του ρημαγμένη».

Οι αυλές που έχουν περισσότερο απ' το κλειστό σπίτι το άρωμα μας. Η μια είναι το κασετοφωνάκι με τον Καζατζίδη του Κυριάκου. Αν απ' τ' απόγευμα κι έπειτα δεν παίξει το «Η ζωή μου όλη» θα χτυπήσουμε στα σίγουρα να ρωτήσουμε αν είναι καλά. Η άλλη είναι ο μανιώδης ήχος της σκούπας της Ρηνιώς, η άλλη τα χάχανα της Ελένης κι η μπιρίμπα, η άλλη οι διαξιφισμοί των μεσήλικων αδελφών για τα πλεκτά τους, η άλλη είναι η γωνιά που κρύβεται ο Στάθης πίσω από το βιβλίο του και πάντα ο διάυλος επικοινωνίας ανάμεσα στις αυλές ανοιχτός. «Φώναξέ της να 'ρθει από δω μην τα λέτε όλα πίσω απ' τις πεζούλες».

Κι όμως, που είπε μια αρχιτεκτόνισσα, ακόμα και στην επαρχία συχνά προτιμούν να εξοικονομήσουν χώρο για μία ακόμα αποθήκη παρά να χτίσουν αυλή.

«Θα φύγετε πάλι για την Αθήνα και θα ερημώσει η αυλή σας» μου έλεγαν οι γείτονες πριν φύγω από το νησί αφού από αρχές Σεπτέμβρη, ένα ένα τα εξωτερικά φώτα των σπιτιών σβήνουν. Τα φώτα των αυλών μας που δεν είναι ακριβώς δικός μας χώρος. Είναι αυτό το ιερό κομματάκι ανάμεσα στο ιδιωτικό και το δημόσιο. Αυτός ο ενδιάμεσος χώρος που μας ανοίγει προς τα έξω σαν τριαντάφυλλα κι αφήνει το έξω κόσμο να πάρει τη μυρωδιά μας για να μας κοιτάξει ευθύβολα στην πρωινή καλημέρα.

Μα πως καταφέραμε και συνηθίσαμε να ζούμε χωρίς αυλές;

Πηγή: tvxs.gr